

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 października 2018 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że A. R. (1) jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie mająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia 1 listopada 2014 roku do 13 lipca 2018 roku oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 grudnia 2014 roku do dnia 13 lipca 2018 roku. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że ubezpieczona do 31 października 2014 roku posiadała tytuł pracowniczy w wymiarze całego etatu, w dniu 1 listopada 2014 roku dokonała zgłoszenia siebie do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczeń zdrowotnych jako osoba prowadząca działalność gospodarczą, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60 % kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, natomiast od 1 grudnia 2018 roku zgłosiła się do obowiązkowego ubezpieczenia społecznego oraz dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, deklarując i opłacając składkę od podstawy wymiaru wynoszącej 9.364 zł., zaś od 5 stycznia 2015 roku stała się niezdolna do pracy z powodu choroby. W ocenie organu rentowego postępowanie ubezpieczonej było nakierowane na uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego w postaci zasiłku chorobowego i zasiłku macierzyńskiego. /decyzja k. 44-47 akt ZUS/

W dniu 29 listopada 2018 roku A. R. (2) reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika odwołała się od powyższej decyzji wnosząc o jej uchylenie. W uzasadnieniu wskazała, że organ rentowy nie zbadał istoty sprawy, nie dokonał wnikliwej analizy dokumentacji księgowej przedstawionej przez skarżącą, polis ubezpieczeniowych zawartych z klientami z jej udziałem, korespondencji e-mail, umowy zlecenia zawartej z nią jako pośrednikiem ubezpieczeniowym, nie przeprowadził postępowania dowodowego w pełni, a w konsekwencji wysunął błędne wnioski. /odwołanie k. 3-10/

Odpowiadając na odwołanie pismem z dnia 3 grudnia 2018 roku organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. /odpowiedź na odwołanie k. 278-279/

Na rozprawie w dniu 7 stycznia 2020 roku bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie, pełnomocnik ZUS zaś wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. /stanowiska stron e-protokół rozprawy z dnia 7 stycznia 2020 roku 00:18:26-00:36:01/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. R. (1) rozpoczęła prowadzenie działalności gospodarczej pod nazwą A. R. (1) (...) od dnia 16 maja 2011 roku. Działalność tę zawiesiła po roku. /wydruk (...) k 27-28 akt ZUS, przesłuchanie wnioskodawczyni e-protokół rozprawy z dnia 7 stycznia 2020 roku 00:03:13-00:07:58 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami e-protokół rozprawy z dnia 21 maja 2019 roku 00:06:15-00:18:08/

W 2012 roku wnioskodawczyni zdobyła certyfikat doradcy finansowego, który uprawniał ją do prowadzenia szkoleń. /zeznania świadka I. K. e-protokół rozprawy z dnia 27 sierpnia 2019 roku 00:47:16-00:53:45/

W okresie zawieszenia działalności gospodarczej - od października 2013 r. A. R. (1) była pracownikiem (...) firmy zajmującej się ubezpieczeniami. /niesporne/

Równolegle wykonywała też zlecenie dla multiagencji ubezpieczeniowo - kredytowej – (...) spółki z o.o. w S. (obecna nazwa Kancelaria (...) spółka z o.o. w S.). /wykaz k 422, przesłuchanie wnioskodawczyni e-protokół rozprawy z dnia 7 stycznia 2020 roku 00:03:13-00:07:58 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami e-protokół rozprawy z dnia 21 maja 2019 roku 00:06:15-00:18:08/

W sierpniu 2014 roku uzyskała z tego tytułu prowizję w kwocie 505,51 złotych, stanowiącą jej jedyny przychód w tym miesiącu. /kserokopia podatkowej księgi przychodów k 223/

Początkowo usługi w zakresie zawartej umowy zlecenia wnioskodawczyni świadczyła w miejscu swego zamieszkania, natomiast w maju 2013 roku wynajęła biuro w G.. Tam wykonywała umowę zlecenia i zawierała umowy ubezpieczenia z klientami pracując dla multiagencji. Wszystkie dochody wnioskodawczyni pochodziły od zleceniodawcy – (...) spółki z o.o. w S.. /zeznania świadka I. K. e-protokół rozprawy z dnia 27 sierpnia 2019 roku 00:47:16-00:53:45, przesłuchanie wnioskodawczyni e-protokół rozprawy z dnia 7 stycznia 2020 roku 00:03:13-00:07:58 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami e-protokół rozprawy z dnia 21 maja 2019 roku 00:21:50-00:28:03 /

Już w 2013 roku wnioskodawczyni wraz z osobą, z którą wynajmowała biuro w G. - I. K. rozważały stworzenie punktu wpłat, do czego jednak nie doszło. Już wiosną 2014 roku były także organizowane w biurze spotkania w sprawie inwestycji w złoto. /zeznania świadka I. K. e-protokół rozprawy z dnia 27 sierpnia 2019 roku 00:53:45-01:04:29, zeznania świadka S. O. e-protokół rozprawy z dnia 27 sierpnia 2019 roku 01:07:15-01:10:03, zeznania świadka M. M. e-protokół rozprawy z dnia 13 listopada 2019 roku 00:13:10-00:22:22/

W październiku 2014 roku wnioskodawczyni zaproponowała znajomemu swego męża z pracy - M. O. inwestycję w złoto. /zeznania świadka M. O. e-protokół rozprawy z dnia 27 sierpnia 2019 roku 01:14:28-01:16:15/

W zakresie obrotu złotem nie doszło do żadnej transakcji. /przesłuchanie wnioskodawczyni e-protokół rozprawy z dnia 7 stycznia 2020 roku 00:10:51-00:15:16/

W dniu 5 września 2014 roku A. R. (1) dokonała zgłoszenia siebie jako osoby prowadzącej działalność gospodarczą do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego, pozostając do 31 grudnia 2014 roku w stosunku pracy z (...) i uzyskując u tego pracodawcy wynagrodzenie na poziomie minimalnego wynagrodzenia za pracę. /niesporne/

W dniu 6 września 2014 roku wnioskodawczyni zawarła z (...) USŁUGI spółką z o.o. w S. umowę, nazwaną „umową partnerską”, na podstawie której zobowiązała się do prowadzenia aktywnej sprzedaży produktów oferowanych przez zleceniodawcę oraz rzeczowej i pełnej akcji informacyjnej o jego produktach .. (...) ramach tej umowy skarżąca miała pozyskiwać klientów na produkty oferowane przez DF, dokonywać sprzedaży tych produktów, pośredniczyć w umawianiu i organizacji spotkań potencjalnych nabywców z pracownikami DF w celu profesjonalnej prezentacji produktów DF, umieszczania w swojej witrynie internetowej dla potencjalnych klientów informacji o współpracy z firmą (...) i podstawowych informacji o jej produktach. Wnioskodawczyni zobowiązała się także do powstrzymywania się od jakiegokolwiek formy oferowania produktów DF z pominięciem jego sieci dystrybucyjnej oraz do zaniechania działalności konkurencyjnej względem tego podmiotu (zaniechania działań mających za przedmiot produkty o tożsamym charakterze co produkty oferowane przez DF, podjęcia własnej działalności gospodarczej mającej za przedmiot tej działalności świadczenie usług o analogicznym charakterze co usługi oferowane przez DF. /umowa k 423-426/

We wrześniu 2014 roku A. R. (1) osiągnęła przychód w kwocie 1.158,64 złotych, który stanowiła jedynie prowizja za miesiąc wrzesień 2014 roku wypłacona przez (...) USŁUGI spółkę z o.o. w S.. /kserokopia podatkowej księgi przychodów i zestawienie k 14 odw., 17 odw. akt ZUS załączonych do akt sprawy, k 224-225/

W październiku 2014 roku nie osiągnęła żadnego przychodu, wykazując tylko koszty. /kserokopia podatkowej księgi przychodów k 17 akt ZUS załączonych do akt sprawy, k 228/

Następnie od 1 listopada 2014 roku wnioskodawczyni dokonała wyrejestrowania z ubezpieczenia zdrowotnego i zgłosiła się od tego dnia do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego jako osoba prowadząca działalność gospodarczą. /niesporne/

Za miesiąc listopad wnioskodawczyni rozliczyła i opłaciła składki na ubezpieczenie społeczne od podstawy 2.247,60 złotych. /niesporne/

W miesiącu tym ubezpieczona nie uzyskała żadnego przychodu, wykazując tylko koszty. /kserokopia podatkowej księgi przychodów i rozchodów, k 16 odw. akt ZUS załączonych do akt sprawy, k 234/

Za miesiąc grudzień 2014 roku A. R. (1) rozliczyła i opłaciła składki na ubezpieczenie społeczne od podstawy 9.365 złotych. /niesporne/

W miesiącu tym uzyskała przychód w kwocie 4.886,51 złotych, stanowiący prowizję należną od (...) USŁUGI spółkę z o.o. w S.. /kserokopia podatkowej księgi przychodów i rozchodów, k 5 odw. akt ZUS załączonych do akt sprawy, k 241/

W miesiącu styczniu 2015 roku jedyny przychód w kwocie 1.240,87 złotych stanowił prowizję należną od (...) USŁUGI spółki z o.o. w S.. /kserokopia podatkowej księgi przychodów i rozchodów, k 3 akt ZUS załączonych do akt sprawy, k 249/

Praca wnioskodawczyni dla (...) USŁUGI spółki z o.o. w S. od listopada 2014 roku nie różniła się niczym od czynności wykonywanych w czasie kiedy świadczyła dla tego podmiotu usługi na podstawie umowy zlecenia. Wszystkie umowy, do których zawarcia z klientami doprowadziła wnioskodawczyni zawierane były z (...) USŁUGI spółką z o.o. w S., niezależnie od tego czy wnioskodawczyni działała na podstawie umowy zlecenia łączącej ją z tą spółką czy też bez tej umowy. /oferty ubezpieczenia k 11-117, zeznania świadka I. K. e-protokół rozprawy z dnia 27 sierpnia 2019 roku 00:47:16-00:53:45, przesłuchanie wnioskodawczyni e-protokół rozprawy z dnia 7 stycznia 2020 roku 00:03:13-00:07:58 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami e-protokół rozprawy z dnia 21 maja 2019 roku 00:21:50-00:28:03/

W dniu 5 listopada 2014 roku ubezpieczona zawarła z PPHU (...), (...) spółką jawną w S. umowę o przeprowadzenie szkolenia „Postępowanie kierowców w przypadku wystąpienia szkody komunikacyjnej” które miało odbyć się 10 stycznia 2015 roku. Wartość szkolenia określono na 1000 zł. Tożsamą umowę zawarła w dniu 5 listopada 2014 roku z (...) spółką z o.o. w S., szkolenie miało się odbyć w dniu 20 listopada 2014 roku, 20 grudnia 2014 roku, 20 stycznia 2015 roku. Wartość szkolenia określono na 2500 zł. Umowy te nie zostały zrealizowane, nie doszło do zapłaty umówionych kwot. /umowy k. 363-366, zeznania świadka B. W. e-protokół rozprawy z dnia 27 sierpnia 2019 roku 00:06:40-00:16:23/

Praca wnioskodawczyni w latach 2013-2016 na rzecz pracodawcy - (...) była wykonywana także w biurze w G.. /zeznania świadka M. M. e-protokół rozprawy z dnia 27 sierpnia 2019 roku 00:06:39-00:13:09/

Wnioskodawczyni równolegle – w ramach umowy o pracę z pośrednikiem kredytowym – firmą (...) poszukiwała klientów zainteresowanych kredytem bankowym, za co miała umowę o pracę przewidzianą prowizję. / przesłuchanie wnioskodawczyni e-protokół rozprawy z dnia 7 stycznia 2020 roku 00:10:51-00:18:17/

Ubezpieczona w dniu 12 grudnia 2014 roku przeszła badanie ginekologiczne, które potwierdziło, że jest w 6 tygodniu ciąży. /dokumentacja medyczna k 506/

Od 5 stycznia 2015 roku wnioskodawczyni stała się niezdolna do pracy z powodu choroby przypadającej w okresie ciąży. /niesporne/

Sąd Okręgowy dokonał następującej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego:

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd oparł się na powołanych dowodach z dokumentów, zeznaniach świadków oraz częściowo na podstawie przesłuchania wnioskodawczyni.

Sąd odmówił wiary twierdzeniom wnioskodawczyni, w których wskazała, że dopiero po wznowieniu działalności gospodarczej we wrześniu 2014 roku zajęła się szkoleniami i organizowaniem spotkań w zakresie inwestycji w złoto. Jak wynika bowiem z zeznań świadków I. K., S. O. i M. M. działalnością w tym zakresie A. R. (1) zajmowała się już wcześniej – wiosną (jak stwierdził świadek M. M.), przed lipcem 2014 roku (jak stwierdziła świadek S. O.) i przed wrześniem 2014 roku (jak stwierdziła świadek I. K.). Nie jest więc prawdą, że działalność i zaangażowanie wnioskodawczyni we wskazanej dziedzinie zrodziło się tylko dzięki „wznowieniu” działalności gospodarczej.

Nie podlega także prawdzie twierdzenie wnioskodawczyni, że w ramach „działalności gospodarczej” mogła działać wielotorowo i zająć się także pośrednictwem finansowym z pominięciem multiagencji – (...) spółki z o.o. Przeczy temu bowiem zawarty w umowie partnerskiej z dnia 6 września 2014 roku nałożony na A. R. (1) nakaz zaniechania działalności konkurencyjnej względem tego podmiotu rozumiany jako nakaz zaniechania działań mających za przedmiot produkty o tożsamym charakterze co produkty oferowane przez DF, w tym podjęcia własnej działalności gospodarczej mającej za przedmiot tej działalności świadczenie usług o analogicznym charakterze co usługi oferowane przez DF.

Wbrew twierdzeniu skarżącej jej działalność kredytowa również nie wynikała z faktu „wznowienia” działalności gospodarczej. Jak wynika bowiem z niespornego w tym zakresie materiału dowodowego (przesłuchania odwołującej) swoboda wnioskodawczyni występowała tylko w ramach umowy o pracę zawartej z pośrednikiem kredytowym – firmą (...).

Sąd nie dał wiary przesłuchaniu wnioskodawczyni także w zakresie daty, w której miała dowiedzieć się o ciąży. Wbrew temu co twierdzi (że o ciąży dowiedziała się dopiero w dniu 5 stycznia 2015 roku) z jej dokumentacji medycznej wynika, że już podczas wizyty lekarskiej w dniu 12 grudnia 2014 roku lekarz prowadzący – specjalista ginekolog położnik stwierdził 6 tydzień ciąży (zapis „macica 6 hdb”). Z zapisu w dokumentacji medycznej z tego dnia wynika również, że ostatnia miesiączka wystąpiła w dniu 6 listopada 2014 roku, że wcześniej miesiączki występowały regularnie co 30 dni. Wszystkie te fakty prowadzą do wniosku, że wizyta wnioskodawczyni u lekarza ginekologa w dniu 12 grudnia 2014 roku nie była przypadkowa, a w każdym razie – skarżąca w tym dniu powzięła wiedzę o ciąży.

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka P. W., w których stwierdził, że wnioskodawczyni w ramach prowadzonej działalności gospodarczej prowadziła punkt opłat (co jest sprzeczne z twierdzeniami samej skarżącej i świadka I. K.), że po nawiązaniu współpracy na podstawie umowy partnerskiej zmieniła się jej odpowiedzialność wyrażająca się w potrzebie przeprowadzenia szkoleń (po chwili sam przyznając, że „agenci – niezależnie od formy współpracy – czy to jest umowa zlecenie czy forma działalności gospodarczej muszą brać w nich udział”)

Rozpoznając sprawę Sąd pominął zeznania świadka B. C., który nie potrafił wskazać daty spotkania z wnioskodawczynią w sprawie lokaty w złoto.

Sąd pominął nadto dowody z dokumentów – faktur wystawionych przez skarżącą przed wrześniem 2014 roku (k 367-371) jako dowodów niedotyczących spornego okresu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 300 ze zm.), obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym i rentowym, wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

Stosownie do treści art. 8 ust. 6 pkt 1 cytowanej ustawy za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych.

Z mocy art. 11 ust. 2 tej ustawy ubezpieczeniu chorobowemu osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają dobrowolnie na swój wniosek.

Okres podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom określa przepis art. 13 pkt 4 zgodnie, z którym osoby prowadzące pozarolniczą działalność obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z

wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Stosownie do art. 18 ust. 8 podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób prowadzących pozarolniczą działalność stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 60 % prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek, ogłoszonego w trybie art. 19 ust. 10 na dany rok kalendarzowy. Składka w nowej wysokości obowiązuje od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia danego roku.

Stosownie do treści art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe opisanych osób stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe. Podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe osób, które ubezpieczeniu chorobowemu podlegają dobrowolnie, nie może jednak przekraczać miesięcznie 250% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 19 ust. 10 (ustęp 3).

W rozpoznawanej sprawie spór dotyczył tego, czy wnioskodawczyni faktycznie wznowiła wykonywanie działalności gospodarczej od listopada 2014 r., co skutkuje obowiązkiem podlegania ubezpieczeniom społecznym z tego tytułu.

Odnosząc się do powyższej spornej kwestii wskazać w pierwszej kolejności należy, iż na podstawie przepisów obowiązujących w okresie spornym - ustawy z dnia 2 lipca 2004 roku o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 1829 z późn. zm.) osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą jest przedsiębiorca, czyli osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, która we własnym imieniu wykonuje działalność gospodarczą.

Zgodnie z art. 2 wspomnianej (nieobowiązującej już) ustawy działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawania i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Przedsiębiorca, będący osobą fizyczną może podjąć działalność gospodarczą po uzyskaniu wpisu do ewidencji działalności gospodarczej.

W wypracowanym i utrwalonym orzecznictwie (por. uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 6 grudnia 1991 r., sygn. III CZP 117/91, opubl. OSNCP 1992 nr 5, poz. 65) przyjmuje się, że cechami działalności gospodarczej są:

- 1) zawodowy (a więc stały) charakter,
- 2) związana z nią powtarzalność podejmowanych działań,
- 3) podporządkowanie zasadzie racjonalnego gospodarowania
- 4) uczestnictwo w obrocie gospodarczym.

Podkreśla się także, iż dla uznania określonej przedmiotowo działalności za działalność gospodarczą konieczne jest łączne zaistnienie trzech jej cech funkcjonalnych: zarobkowości, zorganizowania i ciągłości. Brak którejkolwiek z nich oznacza, że dana działalność nie może być zakwalifikowana do kategorii działalności gospodarczej.

Przesłanka wykonywania działalności gospodarczej w sposób ciągły nie jest rozumiana jako konieczność jej wykonywania bez przerwy, lecz jako zamiar powtarzalności określonych czynności w odróżnieniu od ich przypadkowości, sporadyczności lub okazjonalności. Przyjmuje się zatem, że działalność gospodarcza z założenia jest działalnością wykonywaną w sposób zorganizowany i nastawioną na nieokreślony z góry okres czasu, a ponadto związana jest z nią konieczność ponoszenia przez przedsiębiorcę ryzyka gospodarczego. Nie uznaje się więc za działalność gospodarczą: działalności okresowej i sporadycznej (por. wyrok Sądu Najwyższego z 30 listopada 2005 r., sygn. I UK 95/05, opubl. Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

rok 2006, Nr 19-20, poz. 311, str. 863; postanowienie Sądu Najwyższego z 17 lipca 2003 r., sygn. II UK 111/03, opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych rok 2003, Nr 17, poz. 1; wyrok NSA z dnia 19 marca 1991 r., (...) SA/Wa 898/90, (...) 1992, nr 3-4, poz. 58; wyrok NSA z dnia 17 września 1997 r., (...) SA/Wa (...), Pr. Gosp. 1998, nr 1, s. 32).

Wykonywanie (prowadzenie) działalności gospodarczej w rozumieniu art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, obejmuje nie tylko faktyczne wykonywanie czynności należących do zakresu tej działalności, lecz także czynności zmierzające do zaistnienia takich czynności gospodarczych (czynności przygotowawczych). Na przykład, prowadzenie działalności gospodarczej występuje zarówno w okresach faktycznego wykonywania usług, jak też w okresach wykonywania innych czynności związanych z działalnością - takich jak poszukiwanie nowych klientów, zamieszczanie ogłoszeń w prasie, załatwianie spraw urzędowych. Wszystkie te czynności pozostają w ścisłym związku z działalnością usługową, bowiem zmierzają do stworzenia właściwych warunków do jej wykonywania (por. wyrok SA w Białymstoku z dnia 17 grudnia 2003 r., III AUa 1531/03, OSA w B. 2004 nr 1, s. 51; por. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2003 r., II UK 111/03, Monitor Prawa Pracy-wkładka 2004 nr 7, poz. 16)

Niewątpliwie w ocenie, czy były podejmowane czynności zmierzające bezpośrednio do prowadzenia działalności gospodarczej, należy uwzględnić wszelkie okoliczności sprawy, w tym także zamiar osoby prowadzącej działalność gospodarczą.

W przedmiotowej sprawie organ rentowy wskazał, że wnioskodawczyni wznawiała działalność gospodarczą wyłącznie w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego tj. zasiłku chorobowego i macierzyńskiego wypłacanego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych od zadeklarowanej wyższej niż dotychczas podstawy wymiaru. Organ wskazał, że skarżąca wznawiając działalność gospodarczą była w ciąży. Zakwestionował fakt prowadzenia działalności gospodarczej wskazując, iż wnioskodawczyni nie wykazała w toku postępowania kontrolnego, że faktycznie rozpoczęła działalność gospodarczą.

W ocenie Sądu Okręgowego z poczynionych ustaleń faktycznych wynika, że stanowisko organu rentowego w kwestii faktycznego niewykonywania przez wnioskodawczynię działalności gospodarczej w spornym okresie jest uzasadnione. Świadczy o tym całokształt okoliczności sprawy i szczegółowo odtworzona sekwencja wydarzeń.

Sąd nie kwestionuje świadczenia przez A. R. (1) od 5 września 2014 roku czy od 1 listopada 2014 roku usług ubezpieczeniowych – zawierania umów z klientami. Aktywność ta jednak – jak wynika z zebranego materiału dowodowego – niczym nie różniła się od czynności przez nią wykonywanych w ramach umowy zlecenia zawartej z kluczowym i jedynym zleceniodawcą – (...) spółką z o.o. w S..

Wnioskodawczyni – co wynika z ustaleń Sądu – nadal bowiem po dniu 5 września 2014 roku, kiedy to formalnie zgłosiła się do ubezpieczenia społecznego jako osoba prowadząca działalność gospodarczą, a więc także w okresie od 1 listopada 2014 roku, zobowiązana była do prowadzenia aktywnej sprzedaży produktów oferowanych przez zleceniodawcę (DF USŁUGI spółę z o.o.) oraz rzeczowej i pełnej akcji informacyjnej o jego produktach .. (...) ramach tej umowy skarżąca miała pozyskiwać klientów na produkty oferowane przez zleceniodawcę, dokonywać sprzedaży tych produktów, pośredniczyć w umawianiu i organizacji spotkań potencjalnych nabywców z pracownikami zleceniodawcy w celu profesjonalnej prezentacji produktów tego podmiotu, umieszczania w swojej witrynie internetowej dla potencjalnych klientów informacji o współpracy z firmą zleceniodawcy i podstawowych informacji o jej produktach.

Co jednak najistotniejsze z punktu widzenia przedmiotowego odwołania – zawierając w dniu 6 września 2014 roku umowę partnerską, która miała być podstawą do "wznowienia" działalności gospodarczej, zobowiązała się do powstrzymywania się od jakiegokolwiek formy oferowania produktów DF z pominięciem jego sieci dystrybucyjnej oraz do zaniechania działalności konkurencyjnej względem tego podmiotu (zaniechania działań mających za przedmiot

produkty o tożsamym charakterze co produkty oferowane przez DF, podjęcia własnej działalności gospodarczej mającej za przedmiot tej działalności świadczenie usług o analogicznym charakterze co usługi oferowane przez DF).

Zapis ten w ocenie Sądu rozpoznającego przedmiotową sprawę przekreśla zarówno twierdzenia skarżącej jak i faktyczną możliwość prowadzenia zgodnie z powyższym zobowiązaniem wszelkiej innej – poza współpracą z (...) USŁUGI spółką z o.o. - działalności ubezpieczeniowej. Tezę tę wzmacnia fakt osiągnięcia od września 2014 roku przez A. R. (1) przychodu pochodzącego jedynie od dotychczasowego – wskazanego wyżej zleceniodawcy.

Materiał dowodowy zgromadzony w niniejszym postępowaniu dowiódł także, że pozostałe formy aktywności A. R. (1), tj. pośrednictwo kredytowe, doradztwo w zakresie inwestycji w złoto czy prowadzenie szkoleń miały miejsce także przed dniem 5 września 2014 roku, nie przyniosły żadnego dochodu, a nadto (jak w przypadku pośrednictwa kredytowego) wynikały z łączącej skarżącą z innym podmiotem umowy o pracę. Nie można zatem w żaden sposób przyjąć tezy, że „wznowienie” działalności podyktowane było chęcią poszerzenia spektrum działań zarobkowych o wskazane aktywności.

Wskazać w tym miejscu należy, że kluczowe znaczenie dla zdefiniowania pojęcia przedsiębiorcy ma element funkcjonalny, łączący się z prowadzeniem działalności gospodarczej lub zawodowej. Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wymaga bowiem, aby przedsiębiorca "prowadził" działalność gospodarczą lub zawodową. Samo stwierdzenie "prowadzi działalność" zakłada określony ciąg działań, a nie tylko pojedyncze czynności. Przedsiębiorcą jest więc tylko ten, kto wykonuje czynności powtarzalne i to w taki sposób, że tworzą one pewną całość, a nie stanowią oderwanego świadczenia czy też świadczeń określonych rzeczy lub usług. W ocenie ciągłości istotny jest zamiar powtarzalności określonych czynności celem osiągnięcia dochodu. To zamiar powtarzalności w odniesieniu do aktywności (działalności) decyduje o pozytywnym lub negatywnym zaistnieniu przesłanki ciągłości. Zamiar niekrótkiego prowadzenia działalności gospodarczej zależy od zachowania osoby podejmującej działalność gospodarczą. Specyficzne cechy działalności gospodarczej, to zawodowy, a więc stały charakter, powtarzalność podejmowanych działań, podporządkowanie zasadzie racjonalnego gospodarowania, uczestnictwo w obrocie gospodarczym. Formalne zarejestrowanie działalności gospodarczej ma znaczenie w sferze dowodowej, lecz samo w sobie nie przesądza podlegania obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, gdyż decydujące znaczenie dla istnienia tego obowiązku ma faktyczne prowadzenie działalności, a nie posiadanie uprawnień do jej prowadzenia. (tak też Sąd Apelacyjny w Łodzi - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w wyroku z dnia 7 sierpnia 2019 r., III AUa 1312/18, opubl. L. pod nr (...))

Z dalszej, utrwalonej już linii orzecznictwa sądowego wynika, że podleganie ubezpieczeniom społecznym wynika nie z samego faktu zgłoszenia działalności gospodarczej, ale rzeczywistego jej prowadzenia. W wyroku z dnia 13 listopada 2008 r. Sąd Najwyższy podniósł, że obowiązkowi ubezpieczeń społecznych podlega osoba faktycznie prowadząca działalność gospodarczą (a więc wykonująca tę działalność), a nie osoba jedynie figurująca w ewidencji działalności gospodarczej na podstawie uzyskanego wpisu (II UK 94/08, LEX Nr 960472). Taki sam wniosek wynika z innych orzeczeń tego Sądu m.in. wyroku z dnia 21 czerwca 2001 r. wydanego w sprawie II UKN 428/00, OSNAPiUS 2003, Nr 6, poz. 158, z dnia 11 stycznia 2005 r., I UK 105/04, OSNP 2005 Nr 13, poz. 198, czy z dnia 19 marca 2007 r., III UK 133/06, OSNP 2008 nr 7-8. poz. 14)

Wszystkie wyżej podniesione tezy prowadzą do jednoznacznego wniosku, że odwołująca w rzeczywistości nie zamierzała zmienić profilu ani sposobu wykonywania dotychczas świadczonych usług, a zatem nie zmierzała do podjęcia na nowo samodzielnej, nastawionej na zysk działalności gospodarczej, a do zapewnienia sobie dogodnej ochrony ubezpieczeniowej, niezależnie od wysokości osiąganego dochodu.

Oczywiste jest przy tym, że stan ciąży w jakim znajdowała się odwołująca podlega konstytucyjnej i ustawowej wzmoczonej ochronie prawnej i nie może dyskryminować kobiety w uzyskaniu legalnej ochrony w stosunkach ubezpieczeń społecznych, ale też nie powinien jej premiować (uprzywilejowywać) ponad uznane standardy wynikające z przepisów i zasad prawa ubezpieczeń społecznych. Deklarując jednak wysoką podstawę za miesiąc, w którym powzięła informację o ciąży, odwołująca wiedziała, iż zapłaci składki na ubezpieczenie społeczne za krótki okres (tylko

miesiąc), a potem otrzyma wysokie świadczenia w postaci świadczeń z ubezpieczeń społecznych po urodzeniu dziecka. Opisana świadomość dodatkowo wzmacnia tezę Sądu, że zamiana tytułu ubezpieczenia ma charakter pozorny.

Zgłoszona przez odwołującą podstawa wymiaru składek, na tle braku dowodów faktycznego podjęcia przez nią od 5 września 2014 r. działalności gospodarczej - różniące się w zakresie swego spektrum od dotychczas wykonywanych usług - nakazuje przyjąć, że jedynym celem zachowań odwołującej pozorujących wznowienie pozarolniczej działalności gospodarczej na własną rzecz i na własny rachunek była chęć uzyskania z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych świadczeń na okres zbliżającego się macierzyństwa.

Sądowi znane jest stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale 7 sędziów z dnia 21 kwietnia 2010 r. sygn. II UZP 1/10, zgodnie z którym ZUS nie jest uprawniony do kwestionowania kwoty zadeklarowanej przez osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczej jako podstawy wymiaru składek, jeśli mieści się ona w granicach określonych ustawą z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, ale nie ma ono bezpośredniego odniesienia do niniejszej sprawy. Istotą sporu w nie była bowiem wysokości zadeklarowanej przez odwołującą podstawy wymiaru składek, a istnienie tytułu podlegania ubezpieczeniu.

Zdaniem Sądu orzekającego, trudność określenia przychodu co do osób prowadzących działalność gospodarczą uzasadnia deklarowanie podstawy wymiaru składek w określonym przedziale, (z dolnym i górnym limitem) ale nie wskazuje na zamiar ustawodawcy, aby podstawa wymiaru składek osób prowadzących działalność gospodarczą miała być zupełnie dowolna, oderwana od przychodu, uzasadniona jedynie deklaracją ubezpieczonego, nie znajdującą żadnego uzasadnienia w rzeczywistości. Jest to sprzeczne z główną zasadą systemu ubezpieczeń społecznym, iż każdy ubezpieczony wkłada do tego systemu pochodną osiągniętych przychodów i potem otrzymuje świadczenia, będące także pochodną włożonego wkładu, zmodyfikowaną zasadą solidaryzmu. Wątpliwości w tej kwestii nie mają jednak znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Z powyższej uchwały wynika zresztą jedynie, iż problem nieekwiwalentności świadczeń uzyskiwanych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do wkładu ubezpieczonego w ten Fundusz (opłacanie składek od wyższej podstawy wymiaru tylko przez krótki okres) nie może być rozwiązany przez przypisywanie Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych uprawnień do weryfikacji deklarowanej kwoty jako zmierzającej do osiągnięcia zawyżonych świadczeń z ubezpieczenia społecznego. W uchwale tej wyraźnie wskazano przy tym na możliwość dowodzenia przez organ rentowy fikcyjności tytułu ubezpieczenia.

W ocenie Sądu w niniejszej sprawie zachodzi taka właśnie fikcyjność tytułu ubezpieczeń wobec niewykazania w przekonujący sposób wznowienia przez odwołującą działalności gospodarczej.

Skoro więc nie istnieje tytuł ubezpieczenia społecznego obowiązkowego i dobrowolnego z tej podstawy we wskazanym okresie, to odwołanie jako bezzasadne należało oddalić zgodnie z przepisem art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W przedmiocie kosztów procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265).